

Bogár László: Ki csinálta az adósságot?

2012 február 15. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

értékelve

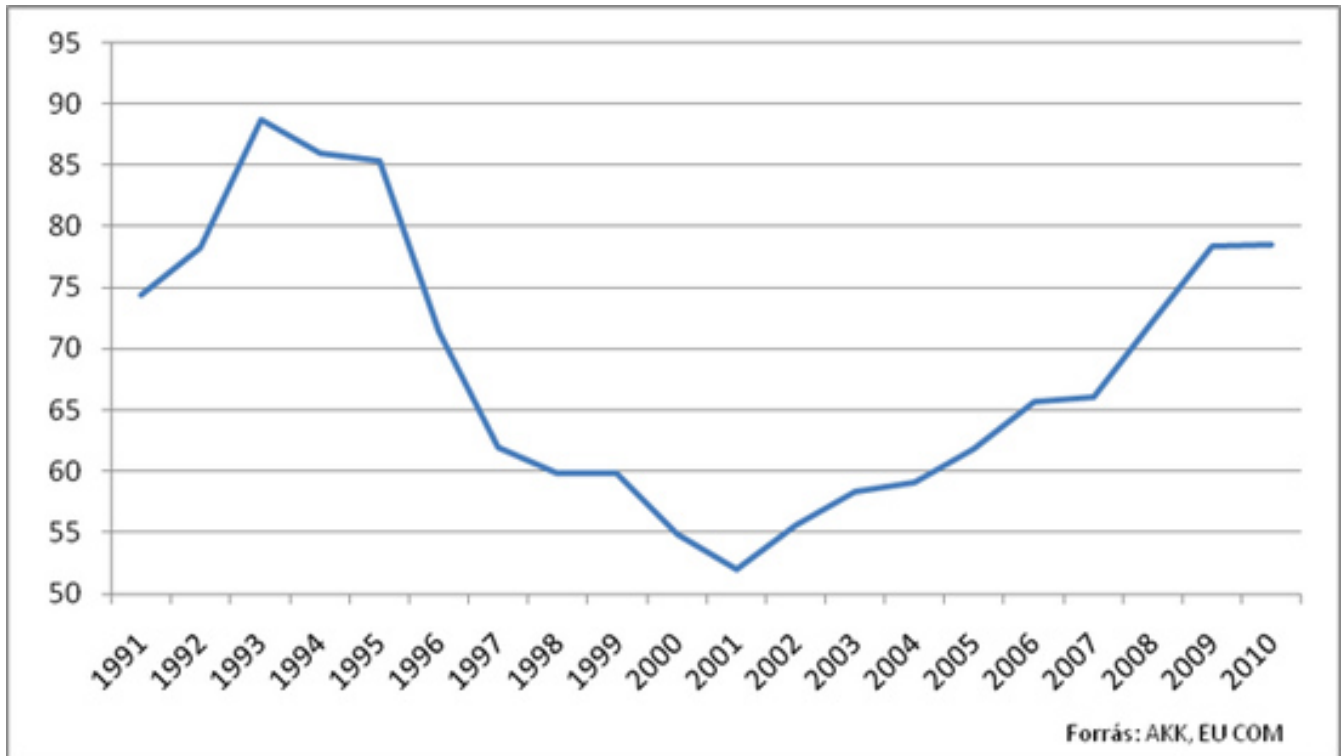
Még nincs

Mérték

Orbán Viktor évértékelésében újra kiemelt helyen szerepelt az adósság kérdése. Az adósság elleni harc fontosságát ismét drámai szavakkal ecsetelte, de megint adós maradt azzal a magyarázattal, hogy mi is a mélyebb szerkezeti oka az adósság megnövekedésének.

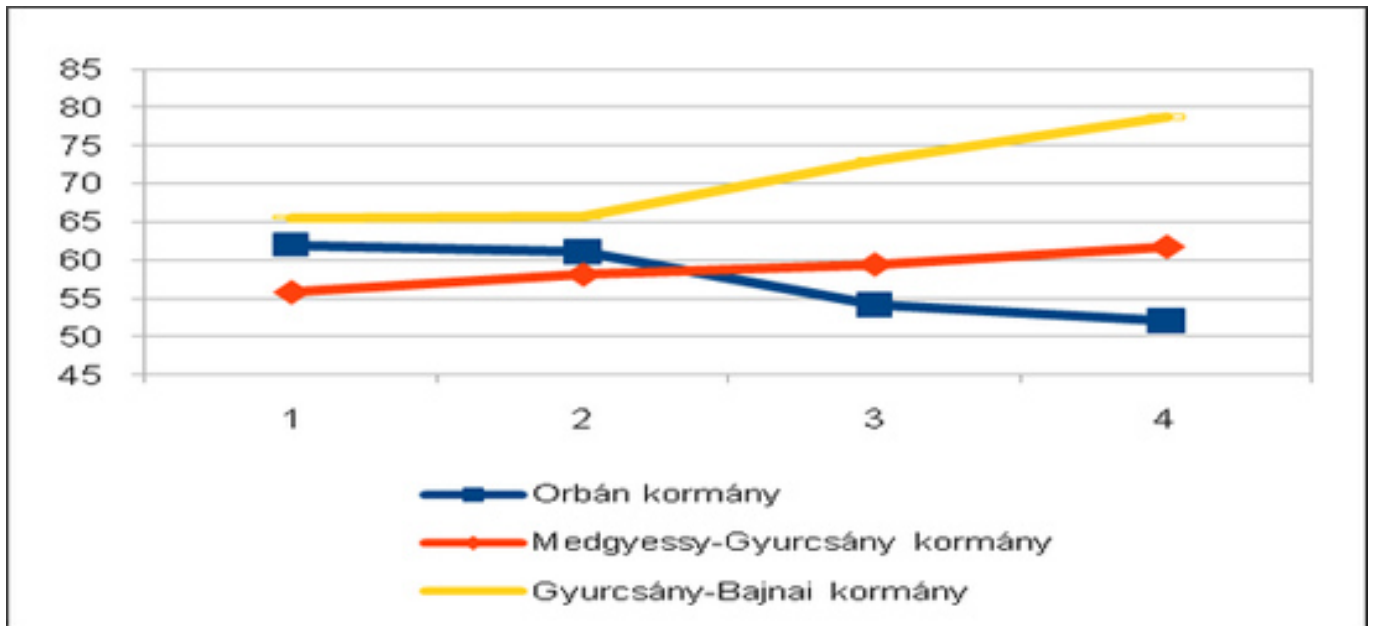
Ha megvizsgáljuk a Trianon utáni Magyarország történetét, az adósságválságok történelmi ciklusainak ismétlődését fedezhetjük fel. És az sem újdonság, hogy a belpolitikai csatározásokban a rivális erők egymást vádolják az eladósodás okozásával.

Az eladósodás legújabb ciklusa nagyjából negyven éve kezdődött, és azóta is tart. Bármit is állítsanak a politikai erők, az akkor kialakuló adósságcsapdából Magyarországnak azóta sem sikerült kitörnie. Ha időnként javultak is az adóssággal kapcsolatos pénzügyi mutatók, ez csak átmeneti és látszólagos volt. Többnyire olyan egyszerű tényezőknek volt köszönhető, amelyek az adósság megjelenési formáját alakították át, de az ország eladósodottságának fő tendenciái az elmúlt negyven évben a helyzet súlyosbodását jelzik.

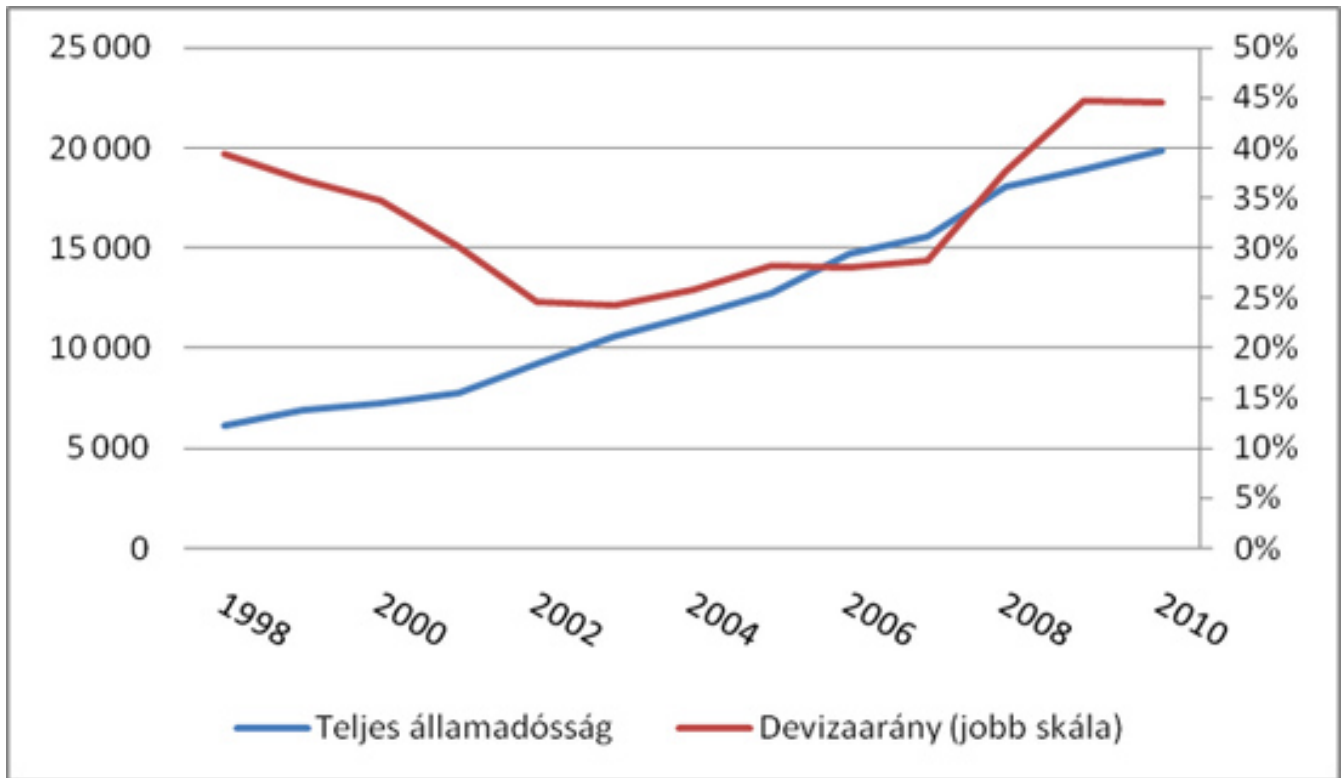
Fontos elrebecsítani azt is, hogy az úgynevezett rendszerváltás nemcsak hogy nem jelentett változást, hanem éppen ellenkezőleg, csak súlyosabbá tette az eladósodottságunkat. Az 1990 előtti és azt követő időszak összehasonlítását némileg nehezíti, hogy az uralkodó közgazdaságtan három főszereplője (az állam, a vállalatok és a lakosság) közül 1990 előtt kizárólag az állam lehetett a hitelt felvevő szereplő, míg 1990 óta a másik kettő is egyre nagyobb arányban alanya az eladósodásnak.

Ahhoz, hogy az eladósodásunk lényegét megértsük, be kell vezetni egy kevésbé ismert fogalmat, és ez a halmozott nettó erőforrás-áramlás. A látszat ugyanis az, hogy ha 1990-ben tizenötmilliárd dollár nettó adósságunk volt, akkor ezt az utolsó dollárcentig mi, magyarok használtuk fel. Ez azonban tévedés! Ha ugyanis a kamatokat és a globális pénzhatalmi „zsiliprendszer” fegyverként ellenünk használt árfolyam-veszteségeit, tehát az adósságmenedzselés „tisztá forgalmi költségeit” összeadjuk, akkor megdöbbentő eredményhez jutunk. Amennyiben ezeket a nem általunk felhasznált, de minket terhelő összegeket levonjuk az adósságunkból (és az így kapott összeget nevezzük halmozott nettó erőforrás-áramlásnak), akkor a következő kép áll előttünk: az első gyors eladósodási időszak 1979-ig tartott, az adósságunk nulláról nyolcmilliárd dollárra nőtt, de már itt is feltűnt, hogy a nettó erőforrás-bevonás csak ötmilliárd, a maradék hárommilliárd már ekkor is a „kezelési költség” volt.

Az 1985-ig tartó „konszolidációs”, magyarul megszorításokra épülő időszak végén az adósság nagyjából ugyanúgy nyolcmilliárd volt, pedig közben a nettó bevonás összességében nullára csökkent. Vagyis addigra szinte az összes adósságunk már a globális pénzhatalmi rendszer számára fizetett „sarcból” tevődött össze. 1985-től 1990-ig felgyorsult ez a széttartás, mert a nettó erőforrás-bevonás, vagyis amit a magyar nép ténylegesen fel is használt, nulláról hárommilliárd dollárra nőtt, közben a nettó adósságunk nyolcra tizenötmilliárdra emelkedett. Tehát hétmilliárddal nőtt az adósságunk, miközben csak hárommilliárdot vontunk be, azaz használtunk fel ténylegesen. Mindez kísértetiesen emlékeztet Görögországra példájára, ahol az elmúlt három évben az állam harmincmilliárd euróval csökkentette a fogyasztását, miközben az adóssága százmilliárd euróval nőtt.

Aztán 1992-re a helyzet még abszurdabb lett hazánkban, mert addigra már valójában a nettó erőforrás-bevonás alapján kétmilliárd dolláros pluszban voltunk, ám az adósságunk húszmilliárd dollár volt. És 1992 és 1995 között újabb birodalmi fegyver kipróbálására került sor. Kétségtelen, hogy 1992 és 1995 között a nettó erőforrás-bevonás drámaian nőtt, és nagyjából ugyanennyivel nőtt az adósság is. Ám ennek az okát már nem az állam, illetve a lakossági erőforrás-bevonás jelentette, hanem az itt éppen „felszerelkező és berendezkedő” multinacionális vállalatoké. A cinikus trükk az, hogy ezeket a költségeket a magyar nép „hedonizálásaként” tüntették fel, majd a Bokros-csomag nevű megtorló akcióval rajta hajtották be.

Ez jól jelzi az idők megváltozott természetét. Kétségtelen, hogy 1998-ig nem növekedett sem az adósság, sem a nettó erőforrás-bevonás, de csak azért, mert a Bokros-csomaggal a külső pénzügyi adósságot belső társadalmi „adóssággá” alakították át, s ennek negatív lenyomata jól kitapintható ma is a többség életviszonyaiban. S bármilyen kellemetlen is szembesülni a ténnyel, de 1998 és 2006 között a nettó erőforrás-bevonás és az adósság is erőteljes növekedésnek indult. Az adósság GDP-hez mért aránya azért javult 1998 és 2001 között, mert még tartott a Bokros-csomag felszínén pozitívnak látszó, valójában viszont nagyon is pusztító hatása, ráadásul a multik a jó globális környezetnek köszönhetően növelték az exportjukat, így a gazdasági növekedés kiugróan magas volt.

Az 1998 és 2006 közötti időszakban azonban már egészen kirívó az aszimmetria, mert miközben a tényleges forrásbevonásunk tizenkétfélmilliárd dollárral nőtt, a nettó adósságunk ötvenkétfélmilliárd dollárral emelkedett! Még megdöbbentőbb azonban az, ami 2006-tól napjainkig végbement. A válság és a folyamatos megszorítások hatására az elmúlt negyven év teljes nettó erőforrás-bevonása ma már mindössze tízmilliárd dollár, míg a nettó külső devizaadósságunk több mint százhúszmilliárd dollár. Ha valóban ki akarunk szabadulni e végzetes csapdából, ahhoz előbb az adósságot „csináló” alanyt kellene pontosan beazonosítanunk.
Bogár László - magyarhirlap.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS

100 ÉVVEL TRIANON UTÁN

DVD A trianoni győzeletről tabumentesen

„Egy film amelyet minden magyarnak látnia kell”

Ajánló

